

סו:

אלו דברים פרק ששי פסחים

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

והא קא עבד עבודה בקדשים כה"ל. כיושלמי מפרש צענין אמר דכל עבודה של לוקר הקרנן אין זו מעילה וילף מפרה כי היכי דלא חשיב עבודה מידי דלנרסה לפסלה ה"ג לא חשיב עבודה להחמיב צעניא ומימי הא דתמן צמקת פרה (פ"ב מ"ג) רכב עליה ותלה צונבה ועבר בה את הנער קיפל עליה את המוסרה נתן טלימו עליה פקולה ואל קשרה צמקתה עשה לה סנדל צעניל שלח מחליק פירס טלימו עליה מפני הצונבים כעירה זה הכלל כל שהוא לנרסה כעירה: **מביאה** כשהיא חולין עבודה. כפ' המוכר את הספינה (ב"ב דף פ"א): גבי קונה שמי אילנות פריך ליומש דילמא לאו צנוריס וניהו וקא מעיל חולין לעורה וצנוריס (חולין דף ק"ג). נמי דקאמר טעמא דכ' רמנא זה הא לאו הא ה"א חולין מינין צנוריס וסוק הא צני טעופה ויסי ליעבד ליעיניהו לפני ה' כמיב ולי מגוואי קא מעיל חולין לעורה התם ודאי אסור טעופה כהן מוסר כדכר טעופה בקרנן אכלל הא סמנטיס טלה חולין עבודה ואינו עושה שום דבר טעופה בקרננות שיראה כמקרי חולין לגבוה שרי כדאשכחן צנוריסן דבה (מנחות ד"ח: ט) שהיו לוקלי חולין עבודה כדי ללכול מנחות על השבע: **מחמר** כלאחר יד הוא. ה"מ לשנויי כשהוא מהלך מניחו עליו וכשהוא עומד נוטלו הימנו כדי האי גוונא שרי צניס מן שהשחין ושנת ד' קנ"ג): **כלאחר** יד גמי אסור מדרבנן. האי מני למיפך הלא משמש צעני חיים דאסור מדרבנן: **הנח** זהו ל"א ישראל. ואם תאמר וזה צממתינו. ואל שנות דרבנן כיון דאפשר לעשות מערכ שנת ויש לומר שנות צממתינו קיל משנות עמנו: **ואין** ציבור נדחין. מימה דהכל לא ממעטינן מליש אלל רוב ישראל ע"פ דסנהדרין (דף י"ז:) דרשינן והואלאת את האיש ההוא איש ואשה אתה מוילא לשערין ואי אתה מוילא כל העיר כולה שערין ואיכא דממעט התם שנת וי"ל דאשתי התם דממעט שחלק צנוריס נדחת ח"ג עונא איש ואשה כמיבי התם(ט): **אלא** אפר ריש קשיש וישלחו מן המחנה. מימה לרשב"א לריש לקיש גיטתה לרבי יהודה אלל לרבי שמעון דאמר לקמן דלהכי כתב רמנא טמא מת זכ ומנורע לפי שחלוקים בשלוח מחנות פסח דדמי טומאה מנא ליה: הכונן

והא קא עבד עבודה בקדשים כה"ל. כיושלמי מפרש צענין אמר דכל עבודה של לוקר הקרנן אין זו מעילה וילף מפרה כי היכי דלא חשיב עבודה מידי דלנרסה לפסלה ה"ג לא חשיב עבודה להחמיב צעניא ומימי הא דתמן צמקת פרה (פ"ב מ"ג) רכב עליה ותלה צונבה ועבר בה את הנער קיפל עליה את המוסרה נתן טלימו עליה פקולה ואל קשרה צמקתה עשה לה סנדל צעניל שלח מחליק פירס טלימו עליה מפני הצונבים כעירה זה הכלל כל שהוא לנרסה כעירה: **מביאה** כשהיא חולין עבודה. כפ' המוכר את הספינה (ב"ב דף פ"א): גבי קונה שמי אילנות פריך ליומש דילמא לאו צנוריס וניהו וקא מעיל חולין לעורה וצנוריס (חולין דף ק"ג). נמי דקאמר טעמא דכ' רמנא זה הא לאו הא ה"א חולין מינין צנוריס וסוק הא צני טעופה ויסי ליעבד ליעיניהו לפני ה' כמיב ולי מגוואי קא מעיל חולין לעורה התם ודאי אסור טעופה כהן מוסר כדכר טעופה בקרנן אכלל הא סמנטיס טלה חולין עבודה ואינו עושה שום דבר טעופה בקרננות שיראה כמקרי חולין לגבוה שרי כדאשכחן צנוריסן דבה (מנחות ד"ח: ט) שהיו לוקלי חולין עבודה כדי ללכול מנחות על השבע: **מחמר** כלאחר יד הוא. ה"מ לשנויי כשהוא מהלך מניחו עליו וכשהוא עומד נוטלו הימנו כדי האי גוונא שרי צניס מן שהשחין ושנת ד' קנ"ג): **כלאחר** יד גמי אסור מדרבנן. האי מני למיפך הלא משמש צעני חיים דאסור מדרבנן: **הנח** זהו ל"א ישראל. ואם תאמר וזה צממתינו. ואל שנות דרבנן כיון דאפשר לעשות מערכ שנת ויש לומר שנות צממתינו קיל משנות עמנו: **ואין** ציבור נדחין. מימה דהכל לא ממעטינן מליש אלל רוב ישראל ע"פ דסנהדרין (דף י"ז:) דרשינן והואלאת את האיש ההוא איש ואשה אתה מוילא לשערין ואי אתה מוילא כל העיר כולה שערין ואיכא דממעט התם שנת וי"ל דאשתי התם דממעט שחלק צנוריס נדחת ח"ג עונא איש ואשה כמיבי התם(ט): **אלא** אפר ריש קשיש וישלחו מן המחנה. מימה לרשב"א לריש לקיש גיטתה לרבי יהודה אלל לרבי שמעון דאמר לקמן דלהכי כתב רמנא טמא מת זכ ומנורע לפי שחלוקים בשלוח מחנות פסח דדמי טומאה מנא ליה: הכונן

והא קא עבד עבודה בקדשים כה"ל. כיושלמי מפרש צענין אמר דכל עבודה של לוקר הקרנן אין זו מעילה וילף מפרה כי היכי דלא חשיב עבודה מידי דלנרסה לפסלה ה"ג לא חשיב עבודה להחמיב צעניא ומימי הא דתמן צמקת פרה (פ"ב מ"ג) רכב עליה ותלה צונבה ועבר בה את הנער קיפל עליה את המוסרה נתן טלימו עליה פקולה ואל קשרה צמקתה עשה לה סנדל צעניל שלח מחליק פירס טלימו עליה מפני הצונבים כעירה זה הכלל כל שהוא לנרסה כעירה: **מביאה** כשהיא חולין עבודה. כפ' המוכר את הספינה (ב"ב דף פ"א): גבי קונה שמי אילנות פריך ליומש דילמא לאו צנוריס וניהו וקא מעיל חולין לעורה וצנוריס (חולין דף ק"ג). נמי דקאמר טעמא דכ' רמנא זה הא לאו הא ה"א חולין מינין צנוריס וסוק הא צני טעופה ויסי ליעבד ליעיניהו לפני ה' כמיב ולי מגוואי קא מעיל חולין לעורה התם ודאי אסור טעופה כהן מוסר כדכר טעופה בקרנן אכלל הא סמנטיס טלה חולין עבודה ואינו עושה שום דבר טעופה בקרננות שיראה כמקרי חולין לגבוה שרי כדאשכחן צנוריסן דבה (מנחות ד"ח: ט) שהיו לוקלי חולין עבודה כדי ללכול מנחות על השבע: **מחמר** כלאחר יד הוא. ה"מ לשנויי כשהוא מהלך מניחו עליו וכשהוא עומד נוטלו הימנו כדי האי גוונא שרי צניס מן שהשחין ושנת ד' קנ"ג): **כלאחר** יד גמי אסור מדרבנן. האי מני למיפך הלא משמש צעני חיים דאסור מדרבנן: **הנח** זהו ל"א ישראל. ואם תאמר וזה צממתינו. ואל שנות דרבנן כיון דאפשר לעשות מערכ שנת ויש לומר שנות צממתינו קיל משנות עמנו: **ואין** ציבור נדחין. מימה דהכל לא ממעטינן מליש אלל רוב ישראל ע"פ דסנהדרין (דף י"ז:) דרשינן והואלאת את האיש ההוא איש ואשה אתה מוילא לשערין ואי אתה מוילא כל העיר כולה שערין ואיכא דממעט התם שנת וי"ל דאשתי התם דממעט שחלק צנוריס נדחת ח"ג עונא איש ואשה כמיבי התם(ט): **אלא** אפר ריש קשיש וישלחו מן המחנה. מימה לרשב"א לריש לקיש גיטתה לרבי יהודה אלל לרבי שמעון דאמר לקמן דלהכי כתב רמנא טמא מת זכ ומנורע לפי שחלוקים בשלוח מחנות פסח דדמי טומאה מנא ליה: הכונן

גליון הש"ס

גמ' דרבין ויקצוף פסח
ע"י משפח פנים מחירות
מ"ב סמן כ"ט:

מוסף רש"י

אין מקדישין. הקדשות ואין מעריבין. כדכר על ונתן כפי שנים שנים ששנות נפשת ערפן. ואין מחרימין. הר נהמה וז' חרס וסמס חרמס נלדק הכתוב (ב"ב דף י"ג) מקדיש אדם את פסחו בשבת. אלל חל י"ד בשבת ושבת פסח. וחגיגתו ביו"ט. כיום הקדמתו מותר להקדיש. ואינו דתמן על הן חרס שנות אין מקדישין. הני כיון דהקדמתן דומה קדושתן דיהה. ונח. וכתוב עור עורי דבורה. מפני שמהללה ואמהה עד שקמתי דבורה. וסלקתה הימנה רוח הקודש. ונשפטים ה' י"ב. ואין ציבור ידחיק לפסח שני אלא עברי בטומאה. ומחמת טמא המרה להם. דכמיב טמא נפש. אלל לא יבתי ארעט (מנחות כ"ה).

רבינו חננאל

מכאן אמר רב של המותר. אם חכם הוא חכמתו מסתלק ממנו מהלל. ואם נביא נבואתו מסתלק ממנו מדבורה. דכמיב חרלו פיון בישראל חרלו עז שקמתי דבורה שקמתי א' ונח. וכתוב עור עורי דבורה. מפני שמהללה ואמהה עד שקמתי דבורה. וסלקתה הימנה רוח הקודש. ונשפטים ה' י"ב. ואין ציבור ידחיק לפסח שני אלא עברי בטומאה. ומחמת טמא המרה להם. דכמיב טמא נפש. אלל לא יבתי ארעט (מנחות כ"ה).

גליון הש"ס

גמ' דרבין ויקצוף פסח
ע"י משפח פנים מחירות
מ"ב סמן כ"ט:

מוסף רש"י

אין מקדישין. הקדשות ואין מעריבין. כדכר על ונתן כפי שנים שנים ששנות נפשת ערפן. ואין מחרימין. הר נהמה וז' חרס וסמס חרמס נלדק הכתוב (ב"ב דף י"ג) מקדיש אדם את פסחו בשבת. אלל חל י"ד בשבת ושבת פסח. וחגיגתו ביו"ט. כיום הקדמתו מותר להקדיש. ואינו דתמן על הן חרס שנות אין מקדישין. הני כיון דהקדמתן דומה קדושתן דיהה. ונח. וכתוב עור עורי דבורה. מפני שמהללה ואמהה עד שקמתי דבורה. וסלקתה הימנה רוח הקודש. ונשפטים ה' י"ב. ואין ציבור ידחיק לפסח שני אלא עברי בטומאה. ומחמת טמא המרה להם. דכמיב טמא נפש. אלל לא יבתי ארעט (מנחות כ"ה).

רבינו חננאל

מכאן אמר רב של המותר. אם חכם הוא חכמתו מסתלק ממנו מהלל. ואם נביא נבואתו מסתלק ממנו מדבורה. דכמיב חרלו פיון בישראל חרלו עז שקמתי דבורה שקמתי א' ונח. וכתוב עור עורי דבורה. מפני שמהללה ואמהה עד שקמתי דבורה. וסלקתה הימנה רוח הקודש. ונשפטים ה' י"ב. ואין ציבור ידחיק לפסח שני אלא עברי בטומאה. ומחמת טמא המרה להם. דכמיב טמא נפש. אלל לא יבתי ארעט (מנחות כ"ה).

גליון הש"ס

גמ' דרבין ויקצוף פסח
ע"י משפח פנים מחירות
מ"ב סמן כ"ט:

מוסף רש"י

אין מקדישין. הקדשות ואין מעריבין. כדכר על ונתן כפי שנים שנים ששנות נפשת ערפן. ואין מחרימין. הר נהמה וז' חרס וסמס חרמס נלדק הכתוב (ב"ב דף י"ג) מקדיש אדם את פסחו בשבת. אלל חל י"ד בשבת ושבת פסח. וחגיגתו ביו"ט. כיום הקדמתו מותר להקדיש. ואינו דתמן על הן חרס שנות אין מקדישין. הני כיון דהקדמתן דומה קדושתן דיהה. ונח. וכתוב עור עורי דבורה. מפני שמהללה ואמהה עד שקמתי דבורה. וסלקתה הימנה רוח הקודש. ונשפטים ה' י"ב. ואין ציבור ידחיק לפסח שני אלא עברי בטומאה. ומחמת טמא המרה להם. דכמיב טמא נפש. אלל לא יבתי ארעט (מנחות כ"ה).

רבינו חננאל

מכאן אמר רב של המותר. אם חכם הוא חכמתו מסתלק ממנו מהלל. ואם נביא נבואתו מסתלק ממנו מדבורה. דכמיב חרלו פיון בישראל חרלו עז שקמתי דבורה שקמתי א' ונח. וכתוב עור עורי דבורה. מפני שמהללה ואמהה עד שקמתי דבורה. וסלקתה הימנה רוח הקודש. ונשפטים ה' י"ב. ואין ציבור ידחיק לפסח שני אלא עברי בטומאה. ומחמת טמא המרה להם. דכמיב טמא נפש. אלל לא יבתי ארעט (מנחות כ"ה).

גליון הש"ס

גמ' דרבין ויקצוף פסח
ע"י משפח פנים מחירות
מ"ב סמן כ"ט:

מוסף רש"י

אין מקדישין. הקדשות ואין מעריבין. כדכר על ונתן כפי שנים שנים ששנות נפשת ערפן. ואין מחרימין. הר נהמה וז' חרס וסמס חרמס נלדק הכתוב (ב"ב דף י"ג) מקדיש אדם את פסחו בשבת. אלל חל י"ד בשבת ושבת פסח. וחגיגתו ביו"ט. כיום הקדמתו מותר להקדיש. ואינו דתמן על הן חרס שנות אין מקדישין. הני כיון דהקדמתן דומה קדושתן דיהה. ונח. וכתוב עור עורי דבורה. מפני שמהללה ואמהה עד שקמתי דבורה. וסלקתה הימנה רוח הקודש. ונשפטים ה' י"ב. ואין ציבור ידחיק לפסח שני אלא עברי בטומאה. ומחמת טמא המרה להם. דכמיב טמא נפש. אלל לא יבתי ארעט (מנחות כ"ה).

רבינו חננאל

מכאן אמר רב של המותר. אם חכם הוא חכמתו מסתלק ממנו מהלל. ואם נביא נבואתו מסתלק ממנו מדבורה. דכמיב חרלו פיון בישראל חרלו עז שקמתי דבורה שקמתי א' ונח. וכתוב עור עורי דבורה. מפני שמהללה ואמהה עד שקמתי דבורה. וסלקתה הימנה רוח הקודש. ונשפטים ה' י"ב. ואין ציבור ידחיק לפסח שני אלא עברי בטומאה. ומחמת טמא המרה להם. דכמיב טמא נפש. אלל לא יבתי ארעט (מנחות כ"ה).

מקובל אני מרובות שהפסח רוחה השבת. ולא פסח ראשון אלא אפילו פסח שני ולא פסח צבור אלא אפילו פסח יחיד. אמרו לו מה ירא על העם ששכחו להביא סבייתן מאחולו לשחוט פסחיהם בו. וסליקין כיון דהפסח חובה קבוע להם זמן הוא. שרי להקדיש ולהקריב בשבת. לפיכך מי שחיה פסחו טלה חתב הסכין בצמור. וכו' שחיה פסחו בדי חתב הסכין בין קרניו והביאום לעורה. ומקשינן והא קעבי עבודה שקביל ומקשינן כי עבד קודם שהקדישום הביאום לעורה ואח"כ הקדישום שלא יתראו כעושי מלאכה בקדשים. ואע"ג דנראה כחומר אחר בהמתו בשבת. הא אסיקנא כלאחר יד הוא שהוא שלא כדרך המתמירין הוא. כלל העושה בשבת דבר שאינו כדרך מלאכה מחמר כלאחר יד מקרי ופסור כדנתן המוציא לאחר יד או כדנלו בו. ואע"ג שיש התורה פסור (ב"ב: מותר) מדרבנן אסור הוא. והכי קא מיבעיא ליה לבי בחירא. כלמיב כך שאלו מהלל. דבר המותר מן התורה ודבר שבות כלאחר יד עומד בפניו לעכב. במקום שהוא שרי או לא. אמר להם הניחו ליהן לישראל את הן אינם נביאים בני נביאים הם. כל העושה בשבת דבר שאין להעשות מלאכתו כן. נקרא כלאחר יד. כגון חילב דאמרנן מסקל כלאחר יד דמי וכו'. מהלך אחר הגוי או טלה והביאו לעורה והסכין מחובה לו בצמור. מחמר כלאחר יד נקרא ופסור. כדנתן המוציא לאחר יד כדנלו או בפיו בו. מביא כי החמיר והפסח מן התורה דחו שבת אבל דדחו טומאה מנא לן. אמרין ליה מיהו פסח. ופסח נטיה דרתי טומאה מנא לן. אמר ר' יוחנן פסח כמיב דכמיב איש איש לא פסח לפסח שני ואין צבור נדחין לפסח שני אלא עושין אותו בטומאה. ודחה ר"ל לאה דרי' ואמר הוא מהא וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זכ וכו'. הא יבעד טמא מת מסתלק חוץ למחנה שכיב וטמא טרף כמיב זכ מסתלק חוץ למחנה ליה ובעל קרי כטומא צרוע מסתלק חוץ למחנה ישראל נמצא הצרוע מסתלק חוץ לשלש מחנות וזב משחים וטמא מת מחמת ודחה הוא.